

Iktatószám		Budapestre vonatkozó újságcikkek	Osztályozás
			Tárgy 385.86
		Szerző	Hely
Cím Omni-busz-társaság páriái		Idő "1913"	Személy
Forrás: Népszava		Bp. 1913 VI/19.	
(Hely)		(Idő)	(Köt. v. fi)

Az omnibusz-társaság páriái

Ahol nem ismerik az éjszeli munkaszünetet.

A fővárosi omnibuszvállalat életének órái már meg vannak számlálva. Igaz megkönnyebbülésére szolgál mindenkinek, hogy az özönvizelőtti rozoga bárkák hamarosan el fognak tűnni a föld színéről, mert ez a társaság mindenképpen megérett már a pusztulásra. Nem lesz senki, aki sajnálni fogja ezeket a mozgó személtáradákat, amelyeken évtizedeken keresztül a legvakmerőbben üzték a szerencsétlen alkalmazottaiknak kizsákmányolását.

Az omnibuszok rettenthetetlen urai a munkásnyűzásban messzé fölülmulták még a villamos-társaságokat is, amelyek pedig ugyancsak vetélkednek egymással, hogy még a közönségnél is jobban kizsákmányolhassák jobbsorsra méltó alkalmazottaikat. Az omnibuszkalauzok siránkozásait és jajkiáltásait az omnibusz-monopóliumon trónoló igazgatóság sohasem akarta meghallgatni és így azután most is ugyanaz a barbár, kegyetlen és gyalázatos rendszer áll fenn a vállalatnál, mint évtizedekkel ezelőtt. Hogy milyen kitünő dolga van egy kalauznak, aki hosszas utánjárással és protekcióval bejut az omnibusz-társasághoz, mutatják a következők: Egy teljes évig napi 2 korona 40 fillér bérért dolgozik, még pedig naponként tizenhárom órát. Szünet vagy pihenő nincs, mert a megszabott nyolc-tíz fordulót meg kell tennie, akármi történik is. Igen ám, csak hogy az előirt fordulót tizenhárom

óra alatt megtenni nem lehet és nagyon sokszor 16–17 óráig is szolgálatban kell maradnia. A tizenhárom órán fölüli szolgálatért óránként 20 fillér pótdíj jár, a társaság azonban gondoskodik arról, hogy a kalauzok lehetőleg mennél kevesebbet keressenek nyomorúságos napibérükön fölül. Egy évi szolgálati idő után a napibér 2 korona 60 fillérre emelkedik, a harmadik évben pedig 2 korona 80 fillérre. Ennél többre azonban sohasem viheti a kalauz, bármennyit szolgáljon is a társaságnál. A különóra-díj se emelkedik soha 20 fillérről magasabbra. A helyzet tehát úgy áll, hogy a kalauzok a kora reggeli órától a késő éjszakai, sőt az Andrassy-uti forgalomban néha a kora hajnali órákig szolgálatban maradnak, szabadnapjuk nincs és még sovány

berravaló jövedelmükből is jókora részt kell juttatniuk az omnibusz-kocsisoknak, akik hosszas küzdelem után ki tudták vinni nemrégiben, hogy naponként 2 korona 80, 3 korona, illetve 3 korona 20 fillér napibért kápnak. Ezért ugyanannyi ideig dolgoznak, mint a kalauzok, csupán az az előnyük van még, hogy az ellenőri vizsgálatokkal őket nem molesztálják és így súlyos bírságpénzekkel sem sarcolhatják őket.

Annál inkább megnyomorítják azonban a bírságpénzekkel a sanyaruság kenyerén tengődő kalauzokat, akiket valóságos vértörvényszék elé idéznek, ha az ellenőr egy kis hibát fedez föl a kocsin. Ha egy utas jegy nélkül utazik, akkor hatvan fillér büntetést fizet a kalauz, aki elfelejtett az utasnak jegyet adni. Ha a zónán tovább utazik az utas, anélkül, hogy erre jegye volna, akkor ugyancsak 60 fillér büntetéspénzt fizet a kalauz. Megbüntetik a kalauzt akkor is, ha a jegyet tévesen lyu-

kasztja át és az aranygáncos najesarak kénye-kedvétől függ, hogy mikor tiltják el a nekik nem tetsző kalauzt egy-két napi menettől. Egyébként már az is elég súlyos büntetése a kalauznak, hogy arra a napra, amikor tárgyalásra van beidézve, nem kap fizetést. Évenként óriási összegre rugnak a büntetéspénzek, amelyről a társaság bizony nem nagyon ad számot és még csak azt sem teszi meg, hogy legalább az alkalmazottainak betegsegélyezésére fordítaná ezeket, holott a szabályzat értelmében köteles betegsegélyző-alapot létesíteni.

A társaság igazgatóságának minden panaszszal szemben csak egyetlen védekezése van és ezt szajkó módjára mindenkor megismétli, hogy tudniillik a villamos-vállalatoknál sincsenek rózsásabb állapotok: egy-egy villamoskalauznak csak 84 korona a havi fizetése, ellenben ott is fennáll a büntető-rendszer, sőt ott még súlyosabb, mert a legkisebb hibáért is 1 korona büntetést rónak ki a kalauzra. Ez kétségtelenül igaz és elég szomorú, hogy így van. A város urait terheli ezért nagyrészt a felelősség, mindez azonban nem jogosítja föl az omnibusz-vállalat vezetőit arra, hogy a kizsákmányolásban és munkásnyűzásban Hűvöskéltől vegyenek privát leckéket.